

Maa- ja metsätalousministeriö
Elintarvike- ja terveysosasto
kirjaamo
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

12.8.2011

**Asia: LAUSUNTO LUONNOKSESTA ELINTARVIKKEIDEN ALKUTUOTANNON
HYGIENIAVAATIMUKSISTA**

Viite: Lausuntopyyntö 16.6.2011 Dnro 1420/13/2001

Pyydettyä lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Elintarvikelakinsäädäntö on kokonaisuudessaan uudistumassa sekä rakenteeltaan että sisällöltään. Yksittäisten asetusten vaikutusta elintarviketurvallisuuteen on tässä vaiheessa vaikea arvioida, sillä suurin osa asetuksista on vasta luonnosvaiheessa. Eläinlääkäriliitto katsoo, että asetusten tultua voimaan olisi hyödyllistä arvioida kokonaisuutena uusien asetusten vaikuttavuus elintarvikelain tarkoittamaan elintarvikkeiden käsittelyn turvallisuuteen sekä elintarvikkeiden hyvään terveydelliseen ja muuhun elintarvikemääräysten mukaiseen laatuun.

On toisaalta hyvä, että toiminnan vaatimusten osalta kansallisissa asetuksissa selvästi viitataan Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jotta yhteisön säädökset tulisivat osaksi käytössä olevaa lainsäädäntöä. Toisaalta asetustekstin lukeminen on useiden viittausten vuoksi työlästä ja hankalaa eikä lainsäätäjän tarkoitus aina selviä. Kansallinen, melko selittävä ja yksityiskohtainen lainsäädäntömme on tähän asti ollut suureksi avuksi sekä toimijalle että valvonnalle.

Lainsäädännön pyrkimyksenä tulisi olla se, että vaatimukset ja valvonta olisivat yhdenmukaisia koko valtakunnassa. Uusi lainsäädäntö kaipaa rinnalleen lukuisia ohjeita sekä koulutusta. Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraa sekä elintarvikealan toimijoiden järjestöt ovat avainasemassa ohjeiden tekemisessä ja koulutuksen järjestämisessä. Lisäksi aluehallintovirastoilla on kuntien viranomaisten ohjausvelvoite. Eläinlääkäriliitto katsoo, että on erittäin tärkeitä, että tähän työhön varataan riittävästi resursseja.

Jotta alkutuotantoasetusta voitaisiin soveltaa samalla tavalla koko valtakunnassa, tulisi elintarvikelainsäädännössä määritellä tarkemmin muun muassa, kuinka laajan alueen käsite paikallinen sisältää. Tuotteiden luonteen merkittävä muuttuminen tulisi myös määritellä. Lisäksi toiminta, jota ei katsota elinkeinon harjoittamiseksi, tulisi selittää.

Yksityiskohtainen tarkastelu:

2 §

Soveltamisalueen rajoituksessa luonnonvaraisen riistan metsästyksessä ei tarvita omavalvonnan kuvausta eivätkä veden laatua koskevat vaatimukset koske sitä. Eläinlääkäriliitto toteaa, että luonnonvaraisen riistan metsästykseseen liittyy olennaisena osana sekä veren lasku että suolestus. Nämä toiminnot vaikuttavat suoraan lihan säilyvyyteen. Myös käsittelyssä käytettävän veden laatu vaikuttaa lihan laatuun. Kirjallinen kuvaus toiminnasta sekä veden laatu näissä tapauksissa ovat elintarviketurvallisuuden kannalta tärkeitä.

4 §

Omavalvonnan kirjallinen kuvaus tulee muuttaa toiminnan muuttuessa. Liitto esittää, että omavalvonnan kuvausta on muutettava ja täydennettävä myös silloin, kun kuvauksessa tai toteutuksessa havaitaan puutteita.

5 §

Kirjanpidon säilytysvaatimuksissa liitto toteaa, että viiden vuoden säilytysaika kaikelle kirjanpidolle on perusteltua. Usein toimintaa tarkkaillaan ja suuntauksia arvioidaan usean vuoden jaksolla. Lisäksi toimijan on helpompi säilyttää kaikkia asiakirjoja yhtä kauan.

6 §

Kuudennen pykälän kohdassa 2 mainitaan tuotteet, jotka toimitetaan lääkkeen varoajan aikana. Eläinlääkäriliitto ei pidä perusteltuna, että alkutuotannon tuotteita toimitetaan elintarvikehuoneistoon lääkkeiden varoajan aikana. Tietojen toimittaminen tässä asiassa ei vähennä tuotteesta kuluttajalle aiheuttavaa terveyshaittaa tai –vaaraa, sillä kuluttaja ei pysty arvioimaan asiaa.

7 §

Eläinlääkäriliitto toteaa, että tuotantoeläinten juomaveden laatuvaatimukset tulee lisätä lainsäädäntöön.

Liite 1

Liitteessä todetaan, että mikäli käytettävä vesi ei täytä laatuvaatimuksia, on toimijan ryhdyttävä toimenpiteisiin veden laadun parantamiseksi. Tässä yhteydessä tulisi säätää myös mahdollisuudesta kieltää veden käytön, mikäli vesi ei täytä laatuvaatimuksia.

Liite 2

Kohta 1.3. on vaikeasti luettava ja ymmärrettävä. Liitto pitää suotavana, että tähän kohtaan lisätään myös ne asiat, joita tietoja on toimitettava, ei vain aikamääriä.

2. kohdassa tulee määritellä, mitä tarkoitetaan säännöllisellä eläinlääkärin tarkastuksella, joka on ehtona biisonien teurastamiselle alkutuotantopaikalla.

5. kohdassa todetaan kahdesti, että karhu ja hylje voidaan nylkeä ennen elintarvikehuoneistoon toimittamista. Tähän yhteyteen olisi selvyyden vuoksi lisättävä, että vastaavasti muuta riistaa ei saa nylkeä.

Kohdan 5.2. kolmas momentti on turha, sillä vastaava maininta on jo eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksessa.

7. kohdassa määritellään maidontuotantotilalla vaadittavat tilat. Määritelmästä saa sen käsityksen, että eläintenpidolle ja lypsämiselle olisi aina oltava omat tilat. Tässä yhteydessä olisi hyvä käyttää termejä, joista kävisi ilmi se, tarvitaanko erillistä tilaa vai riittääkö muusta toiminnasta selvästi erotettu tila.

Maidon käsittelytilojen hygieniavaatimuksiin tulisi lisätä, että myös eläinten, kuten lemmikkien, pääsy maituhuoneeseen tulee estää.

Eläinlääkäriliitto toteaa, että eläinten puhtaus vaikuttaa suoraan sekä lihan että maidon turvallisuuteen. Sen vuoksi asetuksessa tulisi olla maininta siitä, että ainakin maidontuotantoon käytettävien eläinten tullee olla puhtaita.

Liite 3

Kohdassa 3 viitataan asetuksen luonnonvaraisen riistan metsästystä koskeviin pykäliin. Lukemisen ja ymmärrettävyyden lisäämiseksi tulisi tähän lisätä pykälien numerot.

4. kohdassa kirjallista omavalvonnan kuvausta ei vaadita ternimaidon tai muun raakamaidon luovuttamisesta eikä jäädytetyn ternimaidon toimittamisesta. Maidon hygieeninen käsittely, jäähdyttäminen, jäädyttäminen ja säilyttäminen on elintarviketurvallisuuden kannalta olennaista. Eläinlääkäriliitto katsoo, että toiminnasta tulee laatia omavalvonnan kuvaus.

4. kohdan viidennessä momentissa vapautetaan tämän säädöksen määrittelemästä tutkimustiheydestä sellaiset maidontuotantotilat, jotka eivät toimita raakamaitoa laitokseen. Tällaisen toimijan on itse laadittava näytteenottosuunnitelmansa. Koska kyse on raakamaidosta, jota käytetään sellaisenaan, tulisi Eläinlääkäriliiton mielestä maidosta tutkia myös yleisimmät patogeenit.

Muilta osin Suomen Eläinlääkäriliitto ry:llä ei ole asetusluonnokseen huomauttamista.

Kirsi Sario
puheenjohtaja

Mika Leppinen
toiminnanjohtaja